

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalistes Nõuded](#) > [Väiksemad Kohtuvaidlused](#) > [England and Wales](#)

Väiksemad kohtuvaidlused

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Inglismaa ja Wales

1 Väiksemate kohtuvaidluste menetluse olemasolu

1.1 Menetluse kohaldamisala, künnishind

Väiksemate nõuete sissenõudmise menetluse jaoks on kehtestatud rahaline künnis 10 000 Inglise naela. Vaidluse eseme väärtus ei ole siiski ainus tegur, mida arvesse võetakse. Arvesse võetakse ka nõude liiki ning asja õiglaseks menetlemiseks vajalike ettevalmistuste mahtu ja laadi. Mõnel juhul võib lihtsaid vaidlusi, mille eseme väärtus on suurem kui 10 000 Inglise naela, lahendada väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, tingimusel et sellega on nõus nii hageja kui ka kostja.

Lisaks hageja ja kostja seisukohtadele võtab kohtunik otsustades, kas lahendada vaidlus väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses (*small claims track*) või menetleda seda tavapärasel kohtumenetluses, arvesse järgmisi tegureid:

- vaidluse eseme väärtus, mis tavaliselt ei tohiks olla suurem kui 10 000 Inglise naela;
- nõude liik – tavaliselt on tegemist tarbijate nõuetega (nt müüdnud kaubad, praaktooted või ebakvaliteetne töö), õnnetusjuhtumiga seotud nõuetega, vaidlustega kaupade omandiõiguse üle ning üürileandjate ja üürnike vaheliste vaidlustega, mis käsitlevad remonditöid, tagatisi, üürivõlgu jms, kuid mitte vara valdust.

Otsustades, kas asja tuleks arutada väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, võtab kohtunik arvesse asja õiglaseks menetlemiseks vajalike ettevalmistuste mahtu ja laadi. Kohtunik peab meeles pidama, et menetlus peaks olema piisavalt lihtne, et inimesed saaksid soovi korral oma kohtuasju lahendada advokaadi abita. Näiteks peaks nõude esitamiseks olema vajalik vaid minimaalne ettevalmistus lõplikuks kohtuistungiks. Tavaliselt ei hõlma väiksemate nõuete sissenõudmise menetlus palju tunnistajaid ega keerulisi õigusküsimusi.

Kui nõude summa on alla 10 000 Inglise naela, kuid see on esitatud seoses isikukahju või eluruumide halva seisukorraga ja halvast seisukorrast tuleneva kahju hüvitamisega, ei menetleta asja väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, välja arvatud juhul, kui isikukahju, halva seisukorra ja kahju hüvitamise nõude summa ei ole suurem kui 1000 Inglise naela.

Kui väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses lahendatakse vaidlusi, mille eseme väärtus ületab 10 000 Inglise naela, kohaldatakse kulude suhtes teisi norme. Sellisel juhul võib kohtuvaidluse võitnud pool nõuda kaotanud poolelt kulude, sealhulgas advokaadikulude hüvitamist. Need kulud ei tohi siiski olla suuremad kui need, mis oleks välja mõistetud juhul, kui asja oleks menetletud kiirmenetluses. Täpsem teave kulude kohta esitatakse allpool. Lisateavet eri liiki menetluste kohta saab teabelehel [„Kuidas toimida?“](#).

1.2 Menetluse kohaldamine

Kuigi enamikku vaidlustest, mille eseme väärtus on kuni 10 000 Inglise naela, lahendatakse väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, ei toimu see automaatselt. Otsustades, millist menetlust asja lahendamiseks kasutada, võtab kohtunik arvesse menetlusosaliste seisukohti. Isegi kui vaidluse eseme väärtus on väiksem kui 10 000 Inglise naela, võib kohtunik otsustada menetleda asja tavapärasel kohtumenetluses, mitte väiksemate nõuete menetluses.

Kui nõue vaidlustatakse (või sellele vaieldakse vastu), saadetakse hagejale kostja vastuse koopia, ning kui menetlusosalisel on õigus ennast ise kohtus esindada, siis vorm 180 „Suuniste küsimustik“. Teave, mis pooled küsimustiku vastustes esitavad, aitab kohtunikul otsustada, milline menetlus on kohtuasja arutamiseks kõige sobivam. Kui hageja leiab, et tegemist on vaidlusega, mida tuleks lahendada väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, peaks ta selle küsimustikus ära märkima. Kuigi hageja ja kostja seisukohti võetakse arvesse, otsustab siiski kohtunik, millist menetlust kohtuasja lahendamiseks kasutada.

Nagu eespool kirjeldatud, võib kohtunik otsustada lahendada alla 10 000 Inglise naela suuruse hinnaga kohtuasja tavamenetluses. Otsus tehakse kohtuasja algatamisel.

Kohtunikul on õigus suunata kohtuasi väiksemate nõuete sissenõudmise menetlusest ümber tavamenetlusse, kui ta peab seda vajalikuks. Kui nõuet on esialgu otsustatud arutada väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses ja seejärel suunatud ümber teise menetlusse, siis pärast nõude ümbersuunamist väiksemate nõuete sissenõudmise menetluse kulusid käsitlevaid norme enam ei kohaldata. Kiirmenetluse (*fast track*) või mitmeetapilise sissenõudmise menetluse (*multi-track*) kulusid käsitlevaid norme kohaldatakse alates ümbersuunamise kuupäevast.

1.3 Vormid

Väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses kasutatakse erivorme ja nende kasutamine on kohustuslik.

Hagi esitamiseks peab hageja täitma **vormi N1**, mis on kättesaadav koos täitmise juhtnõuudega. Pärast vormi täitmist peaks hageja tegema sellest ühe koopia endale, ühe kohtule ja ühe igale kostjale. Kohus saadab igale kostjale vormi koopia. Lisateavet saab teabelehel [„Kuidas toimida?“](#).

Nagu eespool mainitud, kui hagile esitatakse vastus, saadab kohus hagejale kostja vastuse koopia ning menetlusosalis(t)ele, kellel on õigus ennast ise kohtus esindada, vormi N180 <http://formfinder.hmctsformfinder.justice.gov.uk/n180-eng.pdf>.

Kui kohtunik otsustab lahendada kohtuvaidluse väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, saadab kohus pooltele vormi N157 („Teade asja suunamise kohta väiksemate nõuete kohtusse“), mis annab teavet kohtuistungil toimumise aja ja vajalike ettevalmistuste kohta.

Kui vaidluse eseme väärtus on suurem kui 10 000 Inglise naela, kuid mõlemad pooled on nõustunud asja arutamisega väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, saadab kohus neile vormi N160 („Teade asja arutamise kohta väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses (poolte nõusolekul)“). Selles antakse ka teavet kohtuistungil toimumise aja ja vajalike ettevalmistuste kohta.

Kui kohtunik otsustab, et nõude saab läbi vaadata üksnes kirjalike tõendite alusel ja ilma kohtuistungita, saadab kohus pooltele vormi N159 („Teade asja arutamise kohta väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses (kohtuistungit ei toimu)“). Selles on märgitud kuupäev, millal hageja või kostja peab teatama kohtule, kas ta vaidlustab otsuse vaadata asi läbi üksnes kirjalike tõendite alusel. Kui üks pooltest esitab vastuväite, arutatakse hagi kohtuistungil. Kohtunik võib käsitada vastamata jätmist nõusolekuna.

Kui pool kohtuvaidluse kaotab, kuid kumbki pool ei olnud istungil kohal ega esindatud, saab ta kasutada kohtuotsuse tühistamise taotlemiseks **vormi N244** („Taotlus“).

1.4 Õigusabi

Väiksemate nõuete sissenõudmise menetlus on kavandatud nii, et end kohtus ise esindavad isikud (*litigants-in-person*) saaksid menetlusest hõlpsasti aru. Kui kas hageja või kostja on isik, kellel on õigus ennast kohtus ise esindada, võtab kohtunik seda arvesse ja korraldab menetluse viisil, mis võimaldab ennast ise esindaval menetlusosalistel mõista, mis toimub ja mida menetlusosalised peavad menetluse jooksul tegema.

Kui hageja või kostja otsustab advokaati mitte kasutada, võib ta kohtuistungile kaasa võtta isiku, kes saab teda seal esindada. Seda isikut nimetatakse mitteprofessionaalseks esindajaks (*lay representative*) ja selleks võib olla iga ennast ise esindava menetlusosalise valitud isik, näiteks abikaasa, sugulane, sõber või nõustamisteenuse osutaja. Võimaluse korral ei tohiks mitteprofessionaalne esindaja olla tunnistaja. Mitteprofessionaalne esindaja ei saa kohtuistungil osaleda esindatava isikuta, välja arvatud juhul, kui ennast ise esindav menetlusosaline on

saanud kohtult loa, mis võimaldab mitteprofessionaalsel esindajal teda ilma tema juuresolekuta esindada.

Nõustamisasutustel võib olla raskusi töötajate leidmisega, kes osaleksid kohtuistungitel mitteprofessionaalse esindajana, ning seetõttu on soovitatav, et menetlusosaline võtaks nendega ühendust võimalikult varakult, kui ta vajab nende abi. Nõustamisasutused teavitavad menetlusosalisi sellest, kas nad saavad abi osutada või mitte. Mõned mitteprofessionaalsed esindajad võivad küsida oma töö eest tasu ja ennast ise esindav menetlusosaline peab veenduma, et ta teab täpselt, kui suur see on. Kohtunik võib anda sündsusetult käituvale mitteprofessionaalsele esindajale korralduse kohtuistungilt lahkuda.

Ennast ise esindav menetlusosaline vastutab tema nimetatud mitteprofessionaalsele esindajale tasu maksmise eest isegi juhul, kui ta kohtuvaidluse võidab. Seetõttu peaks ta kaaluma, kas nõude summa on seda kulu väärt. Lisaks ei või ennast ise esindavat menetlusosalist abistav mitteprofessionaalne esindaja kuuluda kutseorganisatsiooni ja kui menetlusosaline ei ole tema abiga rahul, ei saa ta esitada kaebust ühelegi reguleerivale asutusele ega organisatsioonile.

Ennast ise esindavaid menetlusosalisi võib abistada ka [kodanike nõuandebüroo](#) või tarbijate nõustamise keskus.

Hagi võib esitada interneti teel portaali [Money Claim Online](#) kaudu. Täiendavat abi saab portaali Money Claim Online kasutajatoelt.

Ennast ise esindavale puudega menetlusosalistele pakutakse täiendavat abi. Kui ennast ise esindaval menetlusosalisel on puue, mis muudab kohtusse pöördumise või suhtlemise keeruliseks, peaks ta võtma ühendust asjaomase kohtuga, kes võib anda täiendavat abi.

1.5 Tõendite kogumise eeskirjad

Väiksemate nõuete sissenõudmise menetlus on palju mitteametlikum ja selles ei kohaldata rangeid tõendamisreegleid. Väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses lahendatakse väiksemate summadega seotud lihtsamaid kohtuasju. Seega võib kohus kasutada kohtuistungil mis tahes menetlusviisi, mida ta peab õiglaseks. Kohus ei pea võtma menetlusosaliselt seletusi vande all ja kui kohtunik peab seda asjakohaseks, võib ta otsustada risküsitlust piirata. Kohtunik peab risküsitluse piiramise otsust siiski põhjendama. Kohtunik võib küsitleda mõnda või kõiki tunnistajaid, enne kui ta lubab seda teha mõnel teisel isikul.

1.6 Kirjalik menetlus

Kui kohtunik leiab, et asja saab lahendada ilma kohtuistungita, kasutades ainult kirjalikke tõendeid, teatab kohus sellest menetlusosalistele vormil N159 (vt eespool). Teates märgitakse kuupäev, millal hageja või kostja peab teatama kohtule, kas ta vaidlustab otsuse vaadata asi läbi üksnes kirjalike tõendite alusel. Kui üks pooltest esitab vastuväite, arutatakse asja kohtuistungil. Kohtunik võib käsitada vastamata jätmist nõusolekuna. Kui kumbki pool ei vaidlusta kohtuniku otsust kohtuistungit mitte korraldada, saab kohtuasja menetleda ainult kirjalikult.

1.7 Kohtuotsuse sisu

Inglismaal ja Walesis sisaldab kohtuotsus tavaliselt ainult kohtuniku otsust ja kõiki pooltele antud korraldusi. Kohtunik peab siiski esitama oma otsuse peamised põhjendused, välja arvatud juhul, kui kohus on need esitanud suuliselt ja need on lindistatud. Kohtunikul on lubatud esitada oma põhjendused nii lühidalt ja lihtsalt, kui kohtuasja olemus seda võimaldab. Tavaliselt teeb ta seda suuliselt kohtuistungil, kuid võib seda teha hiljem kas kirjalikult või selleks määratud kohtuistungil. Kui kohtunik on kohtuasja lahendanud ilma kohtuistungita, peab ta koostama põhjenduse ning kohus saadab selle koopia mõlemale poolele.

1.8 Kulude hüvitamine

Kulude hüvitamisele on kehtestatud piirangud. Praegu võib võitnud pool taotleda järgmiste kulude hüvitamist:

- kõik tema poolt tasutud kohtulõivud;
- kuni 260 Inglise naela õigusnõustamise eest, kui nõue hõlmas keelamistaotlust (määrus, millega keelatakse isikul mingi tegevuse jätkamine) või kohustamistaotlust (määrus, millega kohustatakse isikut midagi tegema, näiteks üürileandjat tegema remonditöid), muud liiki õigusnõustamiskulusid ei saa sisse nõuda;

- kuni 95 Inglise naela päevas võitnud poolele ja igale tema tunnistajale kohtuistungil osalemise tõttu saamata jäänud sissetuleku hüvitamiseks;
- mõistlikud kulud poole või tunnistajate täiendavate sõidu- ja majutuskulude katmiseks;
- kui kohtunik on andnud loa kasutada eksperdist tunnistajat ja asjaomane pool seejärel kohtuasja võidab, võib kohtunik nõuda, et kaotanud pool kataks osa kuludest. Kohtunik ei tohi siiski välja mõista rohkem kui 750 Inglise naela iga eksperdist tunnistaja kohta. See ei pruugi katta kogu eksperditasu, eriti kui ekspert koostab aruande ja osaleb kohtuistungil;
- kohtunik võib ebamõistlikult käitunud poolelt välja mõista täiendavad kulud;
- kui nõude rahaline väärtus ületab väiksemate nõuete sissenõudmise menetluse piirmäära, kuid kohtunik on määranud, et nõuet arutatakse väiksemate nõuete sissenõudmise menetluses, hinnatakse kulusid selle menetluse kohaselt, välja arvatud juhul, kui pooled lepivad kokku, et kohaldada tuleks kiirmenetluse kulusid käsitlevaid norme.

Lisateavet saab [justiitsministeeriumi](#) veebisaidilt.

1.9 Edasikaebamise võimalus

Kui kaotanud pool soovib kohtu otsuse edasi kaevata, on tal selleks vaja luba. Kui see pool / ennast ise esindav menetlusosaline osaleb kohtuistungil, kus otsus tehakse, võib ta paluda kohtunikult luba kohtuistungil lõpus.

Ennast ise esindaval menetlusosalisel, kes soovib otsuse edasi kaevata, peab olema selleks mõjuv põhjus või põhjendatud alus. Ta ei saa vaidlustada kohtu otsust lihtsalt seetõttu, et ta arvab, et kohus on teinud vale otsuse.

Kui ennast ise esindav menetlusosaline soovib esitada apellatsioonkaebuse, peab ta tegutsema kiiresti. Aeg, mille jooksul tuleb apellatsioonkaebus esitada, on piiratud.

Kui kaotanud pool ei viibinud kohtuistungil kohal ega olnud seal esindatud, võib ta taotleda sellel kohtuistungil tehtud kohtuotsuse tühistamist ja hagi uuesti läbivaatamist.

Ta peab esitama taotluse hiljemalt 14 päeva jooksul pärast kohtuotsuse saamist. Ta peaks paluma kohtult taotluse esitamiseks [vormi N244 \(„Taotlus“\)](#).

Kohus teatab pooltele, millal nad peavad ilmuma kohtusse taotluse arutamiseks.

Kohtunik rahuldab kohtuotsuse tühistamise taotluse üksnes juhul, kui:

ennast ise esindaval menetlusosalisel / poolel oli mõjuv põhjus, miks

- ta ei osalenud kohtuistungil või teda seal ei esindatud; või
- ta sellest kohtule kirjalikult ei teatanud;

ning poolel on reaalne väljavaade saavutada asja uuel arutamisel edu.

Kui poole taotlus rahuldatakse ja kohtuotsus tühistatakse, määrab kohus asja arutamiseks uue kohtuistungil. Lihtsa asja puhul võib kohtunik otsustada seda menetleda kohe pärast taotluse läbivaatamist.

Seotud lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Kohtute aadressid](#)

[Lepitus väiksemate nõuete puhul](#)

 Viimati uuendatud: 07/12/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet

lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.